

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventvales Conciones

**Sarasa, Alfonsus Antonius de
Antverpiae, 1664**

§. IV. Tertiò per felicitatem impiorum, magnitudinem caelestis Gloriea
demonstrat. Patere igitur felicitatem eorum, tibi tam vtilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

affligeris ; certus te, quæ debes supplicia patiendo delere, sic ut omni ære alieno liber, creditor ipse debitorem Deum possis liberâ & exponere à fronte conuenire ? Sanè hâc spes fatus, ridebat miseras omnes laboresque diuinus Paulus. Bonum inquit, ^{2. ad Cor.} certamen certani, hoc est multum mihi desudandum fuit, non parua certamina sustinui, cursum consummavi, fidem seruavi. In reliquo deposita est mihi corona iustitie, quam reddet mibi Dominus in illâ die, iustus Iudex. Re却itam nimis gaudet coronam integrum, & reseruatam mercedem plenam, cuius admodum nihil in hoc mundo receperit : certo tamen recepturus, quia justus est is, qui debet laboranti præmium; & benignus, æternitati illud cùm reseruat.

Interim fatere modi, abs re esse quod conquereris, prospera sceleratis, aduersa piis cedere, fateberisque, sat scio, mentem Dei consiliumque si, prout exposui, intellexeris.

Felicitas impiorum magnitudinem celestis Glorie demonstrat.

Patere igitur felicitatem eorum; tibi tam utilem,

Tertii bonum, quod ex impiorum felicitate, eterna gaudia detur intelligere.

Adde quod ex eâ quam tantopere miraris sceleratorum hominum felicitate, cælestis quæ nos manet gloriæ magnitudinem, datur coniucere & inuestigare. Age sis, & quidquid terra fert gaudij, quidquid deliciarum Imperatorum aulæ, quidquid diuinarum expoliatae armis Prouinciae, quidquid dignitatis euecta per vim fastigia, homini quem tu fortunatum vocas unquam contulere, ob oculos tibi propone, & si potes mente concipe : theatrorum acclamations, conuictorum luxus, chorearum gaudia, luxuriantium inanes risus, & steriles cachinnos ; quidquid denique immoda conferre potest fortuna, cogitatione designa. Designasti ? iam vero sic tecum, imò mecum ago. Quod si tam munificus, imò tam profulus est Dominus, iustus tamen Iudex, ut bona quædam opera, naturam tamen non exceedentia, & quidem tot tantisque sceleribus contaminata compenset ; quæ demum erit illa gloria, quæ deliciæ, quæ corona, quæ gratiæ perfecta opera, hoc est, Sanguinis a Deo homine profusa merita

merita compensabit? Si tam bonus est tamque liberalis erga hostes, Majestatis suæ iura per summum nefas infringentes; quæ tandem reposita est corona diligentibus se, quæ hæreditas filiis, per Filij sui dilectissimi Sanguinem adoptatis? Si talia impertit gaudia in exilio constitutis, in hanc lachrymarum vallem allegatis; quæ denum serenitas erit in montibus æternis, in centro voluptatum, ubi flumina deliciarum letificant ciuitatem Dei? O Ierusalem cœlestis! Domus Dei! ciuitas sancta! patria dilecta! qualem ego te contemplor, cum exilij huius felicitatem aspicio!

Acquiesce
igatur tan
tus ordin
nationibus
Dei.

17. Contemplari eam veluti in ænigmate possumus Auditores, cā frui necdum possumus; descendendum est itaque ē montibus illis æternis, quos iam mente conscendebamus: vallemque nostram repetentes, illud nobiscum iam reputare, quanti momenti sit, ingentem, de Deo Diuinisque decretis animo imbibisse opinionem? Cū semel illud tamquam indubitabile statuerimus, bonum esse & rectum quidquid aget Deus, illico rationes sese magnâ copiâ offerunt, quibus singula defendamus. Adeo verum est, vt expolui, illud Ecclesiastici *Qui timerit, hoc est, qui reveretur Dominum, inueniet iudicium;* *Iustitiam nempe Dei,* quasi lumen accendet, vt plurimas inueniat rationes, quibus, iustum esse, quod non dubitabat iustum esse, rationibus conuictus asserat, & conuictum sese gaudeat. Nihil adeo videbatur difficile, quām intelligere quo pacto iustus sit Deus, impiorum votis cum obsecundat; & tamen iustum id esse postquam statuimus, quām facile fuit iustitiaz ante tam incognitæ rationes conquirere & inuenire?

18. Has itaque mente generatim complectentes, quiescite post hac, neque quidquam vltra investigate: sint felices modo, sint fortunati, sint diuites, fluant ex eorum votis omnia; qualia fuerint vota *intelligez in nouissimis eorum.* Neque quod iustum esse in omnibus sceleratis generatim creditis, id de nefario quopiam particulatum amplius exquirite: neque cur hunc Tyrannum fecerat Deus, cur hoc scelus non impediatur, cur nefarius hic tam ample dominetur. Superfluum est quæstiones erismodi, specialiter instituere, ubi de iustitiâ generatim constat. Verum id video, homines plerumque non tam de sceleratorum bonis generatim, quam de huius, nefarij qui præ oculis est, de huic impudici, de

huius

Neque tā
tum inge
nere patia
rus impios
felices, sed
etiam hunc
impium in
particulari
quæstib; of
fendicula
est.

huius truculentis à quo quis opprimitur, felicitate angusti & potentiā dolere. Hunc sublatum vellent, hunc deprimunt, hunc in ordinem redactum. Sint sane in Indiis tyranni, sint impii in Iaponiā felices, dominantur isthie scelera, parva de hoc nobis est curatio. Aīn verò tu? Certe iam perspicio, non Dei gloriam, sed tuum incommodum has querimoniās expressisse.

*Hic enim
Deus fecit
vult, ut
per eum te
castiget.*

Quod si nihilominus Diuini honoris assertorem te dicas, eiusque gloriæ cupidissimum; sis sane, & permitte Divis cetera. Punit eos Deus, deturbabit de gradu, fastum coercedit, tum cum id erit ei glorioſissimum. Tu dehac re, ne cura. Interim id modò ad gloriam Dei conduceit maxime, vt modò affligaris tu, vt opprimaris, vt mala sustineas, & malos feras patienter. Haec Dei laus est, hanc à te expectat. Idecirco hoc scelus, hunc proteruum patitur, vt tibi per eum patientia materia, sibi verò laudis per te detur. Poenas nonnunquam es commeritus: nefarius hic flagellum est, virga est quā castigaris, vt post hanc miseram vitam, nihil tibi soluendum restet. Patere flagellum esse: castigato filio; flagellum fit ignis pabulum, filio hereditas ex asse reseruatur.

*Eum casti-
gaturus
suo tempo-
re.*

Iam verò, si nefarius ille virga tua est, cui conquereris eum tam potentem esse, florere opibus, florere fortunā, florere dignitate? Virga est, & quæreris cur floreat? vt tibi magis doleat, eā cum percuteris. Quid ergo! Virgam esse vis siccā & emarginā? Et quae tum tibi daretur patiëntia materia, quod virtutis exercitium? quae castigationis erit utilitas, vbi doloris non est sensus? Florent sane virgæ, florent; & vt florent, succum è terrā trahant, baccis turgeant, in folia sese distendant, sint conspicuae, sint videntes, sint floridæ; tempus erit cum cuncta diffluent, nihilque futuræ nisi flammis deuouendæ victimæ; filiis castigandis quondam utiles, ceterū posthac inutiles futuri rami.

*Tempus au-
tētu Deo
ne prefcri-
be.*

At inquies, longinqua est haec spes, nimirum durant virgæ haec: cur non abiciuntur modò, cui tam diurna eis felicitas? Ah querulum hominum genus! Longum tibi videtur tempus hoc quod exigimus? Audi Augustinum. Quod tibi videtur longum, breue est. Vis esse longanimitis? junge te eternitati Dei. Nam atten- dis ad dies tuos paucos: d' diebus tuis paucis vis impleri omnia. Quae omnia? vt damnentur omnes impii, d' coronentur omnes pii.

*Aug. in
Psal. 91.
An*

An non id video, contra omnem rationem id velle te? id enim vis, vt maxima pars orbis pereat, viuente te. Non hoc volo inquietus, vnicum tantum, illudque scelestum planè caput diris deuoeo: hoc si aufertur, plana mihi posthac sunt omnia. Næ tu cauissam tuam, sed non Dei, agis præclarissime! At verò non id perspicis, eodem prorsus modò alium de aliò, sibi æquè ac tuus tibi infestò, tertium de tertio æquè vt sibi videtur sceleratò ac tuus tibi, conquesturos? Nemo certè ferè unus est, qui non aliquem sibi habeat infestum, quem sublatum cuperet, eodem quò tu iure. Neque verò tu ipse is es, quem non aliquis sibi obstatu lo esse retur, licet id nescias. Quid ergo? an illico omnia destruenda sunt, vt conquerentium votis Deus satisfaciat? Certè & tu in numerum eorum venies, quos de medio tollendos statuit humana fatuitas. Ridicula hæc planè sunt, & indigna quæ tranquillitatem nostram perturbent vota. Florent, vireant scelerati, castigantur, deprimantur; verùm Deus, vt ait Augustinus, *impluat ea in tempore suo*, hoc est tempore à se præstituto. Tempus nostrum angustum est nimis & breue; & angustior nobis adhuc mens est, quām vt se ad ea que Deus posuit in suā potestate tem-
pora designanda queat extendere, & explicare.

§. V.

*Reclamè tamen nec solis malis bona, nec solis bonis mala eveniunt:
vt hinc dicas, nec quæ vocantur bona, vera bona, nec quæ mala, verè mala esse. hinc utraque aestima prout sunt, non prout nominantur.*

HAec tenus bellè. Verùm inquietus, illud exinde rursus exsurgit difficile, quod nec omnibus sceleratis fortuna semper favat, nec iustis omnibus sit aduersa: & rursus plurimi impij miseriis ingentibus implicitur, vbi boni quamplurimi sunt in deliciis. Quid hic repones? Prudentiam Numinis hic quod pactò vendicabis? Difficultatem hanc magnam sibi proposuit, in omnibus magnus Augustinus. Nunc verò inquit, quando non solum in malo sunt boni, *Et in bono mali, quod videtur iniustum;* *Z* verum

*Quaritur
cur bona
& mala
huius vita
datur sue
fisi & im-
piis promi-
sene.*

*Aug. 1. 10.
de Ciu.
c. 2.*